

قازاق اۆز ادهبىيەتىنىڭ قازىناسى

قاراولەكۈم

3

شىنجاڭ خالىق بايىسى

قازاق اۆزگەرتىش تارىخى

قاراولەڭدەر

3

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

۲۰۰۹ ۋىسسى

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典. 民谣. 3: 哈萨克文/乌马尔汗编. —乌鲁木齐:
新疆人民出版社, 2009. 6

ISBN 978-7-228-12507-4

I. 哈… II. 乌… III. ①哈萨克族—民间文学—作品综合集—
中国—哈萨克语(中国少数民族语言) ②哈萨克族—民歌—作品
集—中国—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. 1277

中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第100645号

责任编辑:阿山

责任校对:哈力木拉提

封面设计:夏提克

哈萨克民间文学大典—

民谣 (哈萨克文)

(三)

乌马尔汗 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码: 830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

880×1230毫米 32开本 15.25印张

2009年6月第1版 2009年6月第1次印刷

印数: 1—3000

ISBN 978-7-228-12507-4 定价: 25.00元

از ۇلتىز تاڭداۋلى كىتاپتارىن شىعارۋعا ارناالغان مەملەكەتتىك قارجى ارقلى دەمەلگەن نىشان

全国少数民族出版资金资助项目

جاۋاپتى رەداكتور: اسان ابەۋ ۇلى
كوررەكتور: قالمۇرات جارمۇقامەت ۇلى
مۇقابسىن جوبالاعان: شاتتىق اكسا

قازاق اۋىز ادەببەيتىنىڭ قازىناسى —

قارا ولگىدەر

(3)

قۇراستىرعان: ومارقان اسىل ۇلى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(«ۇرىمى قالاسى وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى 348 - اۋلا »)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى
شىنجاڭ باباي باسپا ستەرى شەكتى سەرىكتىگىندە باسلىدى
فورمات 1/32 1230 × 880 . 15.25 باسپا تاباق

2009 - جىل . ماۋسىم 1 - باسپاسى

2009 - جىل . ماۋسىم 1 - باسلىۋى

تىراجى: 3000 — 1

ISBN 978 - 7 - 228 - 12507 - 4

باعاسى: 25.00 يۋان

باسپادان

قازاق حالقىنىڭ اۋىز ادەبىيەتى ءوزىنىڭ كوركەمدىك -
يدەيالىق نارىمەن، ەستەتيكالىق قۋات - تەگەۋرىنىمەن، ءتۈر -
جانرلارنىڭ مولدىعىمەن، تاقىرىپىتىق جانە سىۋجەتتىك
بايلىعىمەن، قوعامدىق - ەۋمەتتىك جانە تارىيەلىك تەرەڭ ءمان -
مازمۇنىمەن ەرەكشەلەنەدى . ول كۈنە تاس داۋىرىندە پايدا بولپ،
تۈركىلىك تۈستى باستان كەشىرگەن، ودان بەرى دە قازاق
حالقىنىڭ قالىپتاسۋ تاريحىمەن بىتە قايناسپ، بىرگە جاساپ
كەلە جاتقان تەڭدەسى جوق رۋحاني مۇرا. ول بايرىعى اتا -
بابالارىمىزدىڭ نانم - سەنىمدەرىنەن، تاريحىنان، تۇرمىس -
تىرشىلىگىنەن، اسىل ارمانى، يىك مۇراتىنان جان - جاقىتى
مەلۇمات بەردى ءارى ۇلتتىق رۋحاني مادەنيەتتىڭ عاسىرلار
تىزبەگىندەگى تاريحي وزگەرىسىن، ەتنيكالىق سانامەن قارايلاس
ءجۈرپ وتكەن جولدىن دا كوز الدىمىزعا ەلەستە الادى . اۋىز
ادەبىيەتىنىڭ شىعارۋشىسى دا، تاراتۋشىسى دا، تىڭداۋشىسى دا —
حالىق. سوندىقتان، ول شىن مانىندە، حالقتىڭ ءوز ەنشىسى
بولپ تابىلادى. يەنى اۋىز ادەبىيەتى — حالق
شىعارماشىلىعىنىڭ ايرىقشا سالاسى، اۋىزشا شىعارىلىپ، اۋىزشا
تاراعان كوركەم ادەبىي تۈندىلاردىڭ جىيىنتىق اتاۋى. سونىمەن
بىرگە، عىلىم مەن مادەنيەتتە «حالىق شىعارماشىلىعى»،
«حالىقتىڭ اۋىزشا ءسوز ونەرى» دەيتىن اتاۋلار دا وسىعان جاقىن
ماعىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى اعلىشىن عالمى ۋىليام
تومس ۇسىنعان فولكلور (اعلىشىنشا حالق دانالىعى) ءسوزى دە

اۋىز ادەبىيەتى اتاۋى ءۇشىن حالقارالىق علمىي اتاۋ رەتىندە قابىلدانغان. بۇلاردىڭ قاي - قايسىسى دا ءبىرىنىڭ ورنىنا ءبىرى قولدانىلىپ كەلەدى. باتىس ەۋروپا، امەرىكا، اۋسترالىيا حالقتارىنىڭ ۇعىمىندا بۇل ءسوزدىڭ ماعىناسى تىم اۋقىمدى، ول حالقتىڭ كىم - كەشەك، قۇرال - جابدىق، ادەت - عۇرىپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەنىم، سونداي - اق، ءتۇرلى كوركەمونەرىن (پەوزىيا، مۇزىكا، ءبى، ويۇ - ورنەك، توقىما ونەرى، ت. ب.) تۇتاستاي اتاۋ ءۇشىن قولدانىلادى. بۇل جاعىنان العاندا ول تەك اۋىز ادەبىيەتىن عانا ەمەس، «ەتولوگىيا»، «ەتنو مادەنيەت» دەيتىن ۇعىمدارمەن دە ساباقتاسىپ، ماعىنالاسىپ جاتادى. قازاق ادەبىيەت تانۋ علمىنىڭ «اۋىز ادەبىيەت» دەگەن ۇعىمى دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقتاس دەپ قاراۋعا ابدەن بولادى. بۇلار ءبىرىن - ءبىرى ئولق سىپاتتاي بەرەدى. اۋىز ادەبىيەتىن زەرتتەيتىن علمىدى «فولكلور» دەپ اتاۋىمىزدا وسىعان بايلانستى.

ءبىز وسى ۇستانىمدى باسشىلىققا الا وتىرىپ، قازاق ادەبىيەتىنە ەڭبەك سىڭىرگەن ءبىر ءبولىم عالمداردى نەشە مارتە شەكە ءتۈيىستىرىپ «قازاق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سىيىمدى تاقىرىپتا ۇلاسىپالى كىتاپ شىعارۋدى مىندەتكە الدىق. ماقسات — فولكلورعا جاتاتىن دۇنيەلەردى شانا بار تولق قامتۇ. ويتكەنى، كوشپەلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ءبىر الەۋمەتتىك تۈپتىڭ عانا شىعارماشىلىعى ەمەس، جالپى حالقتىڭ حانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بىيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امبەگە تيەسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام اۋىزشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسىعان لايىق اۋىز ادەبىيەتىنىڭ جۇگى دە وراسان زور بولدى. حالقتىڭ تاريحي زەردەسى، فيلوسوفىالىق وي - تۈيىندەرى، پەداگوگىكالىق

تاجىرىيەسى، ادامگەرشلىك ولشەمدەرى، كاسپىتىك ادەبىيەتكە
ئەتان كوركەمدىك سۇرانستارى، تەاتىلىق ونەرگە تىەسەلى ەسەسى
اۋىز ادەبىيەتنە جۈكتەلدى. ەس جۈزىندە اۋىز ادەبىيەتنىڭ
ارالاسپايتىن سالاسى قالعان جوق. ەبىز بايىرىعى اتا -
بابالارىمىزدىڭ وسىنداى ونەر مەكتەبىنەن جارالغان بارلىق
دۇنيەلەرنىڭ باسنى بىرىكتىرىپ جالپى حالىققا، كەلەر ۇرپاققا،
زەردەلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس ەتۋ ماقساتىندا «قازاق اۋىز
ادەبىيەتنىڭ قازىناسىن» الدارىڭىزعا تارتتىق.

قازاق اۋىز ادەبىيەتى ۇلكەن تۇلعالدان باسپا ەسوز بەتتەرىندە
جارقى كورىپ بولدى. ەبراق، ەالى دە شاشىراندى كۈيدە. رەفورما
جاساپ، ەسك اشۋدان بەرگى 30 جىل بويى شىنجياڭ حالىق
باسپاسىنان اڭىز - ەرتەگىلەر، قارا ولەڭدەر، قىسا - داستاندار،
قازاق ەمشىلىگى، دەنە تارىيە، ۇلتتىق اس - تاعامدار، ت.ب.
فولكلورعا قاتىستى دۇنيەلەر ۇزبەي جارقى كورىپ كەلەدى.
1979 - جىلدىن باستاپ «شالەىن» جۇرنالىن شىعارىپ اۋىز
ادەبىيەتنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جىناپ، تۇڭغەش توپتا
باسىلىم كورسەتتى. ەبىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە
الا وتىرىپ جانە ەلىمىزدىڭ ەشى - سىرتىندا باسلىم تاپقان
نۇسقالارىن سالىستىرۋ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى
جانرلار بويىنشا جۇيەلى قۇراستىرىپ وتىرمىز.

قازاق اۋىز ادەبىيەتنىڭ ەتۇر - جانرلارى مول جانە كۇردەلى
بولىپ كەلەتىندىكتەن جانرلىق جاقتان ەبولۋ بىزگە قىيىندىق
تۇدىردى. ەتۇرلى تانىمدار ارا تالاس - تارتىستان سولق اقىندار
ايتىسى، اڭىز - ەرتەگىلەر، باتالار، جاڭىلتپاشتار، جۇمباقتار،
جىراۋلار جىرلارى، زاڭ - جارەىلار، كۇلدىرگىلەر، قارا
ولەڭدەر، قىسا - داستاندار، ماقال - ماتەلدەر، مىسال -
تامسىلدەر، تۇرمىس - سالت جىرلارى، ۇلەسكەرلەر، ۇلتتىق

وپىندار، خالىق اندەرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون
 سەگىز توپقا جىكتەدىك. علمىي بولۇپ جاعىنا قاتال تالاپ
 قويغانمىزبەن كەيىنر وقشاۋ قالاتىن جانرلاردى وسى توپتىڭ
 ئىچىلى بىرىنە تەلىدىك. مىسالى: ميفتەرگە قايسىلار جاتادى،
 اغىزدارغا قايسىلار جاتادى دەگەن سياقتى ماسەلەلەرگە كەلگەندە
 پىكىر بىرلىگىنە كەلە الماعاندىقتان «اغىز - ەرتەگىلەر» دەگەن
 بىر تىپىن جىسبەرىپ ئىچىنىنا قاراي ورنالاستىردىق. ماقال -
 ماتەلدەر بۇدان بۇرىنقى باسلىمداردىڭ جانە شەتەلدەگى
 باسلىمداردىڭ بارىندە تاقىرىپتارغا بولىنگەن، بىراق، مۇنداي
 ماقال - ماتەلدەر وتە كوپ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقتىڭ بىر
 ماقالى بىرنەشە ماعىنا بەرىپ، بىرنەشە تاقىرىپتى قامتىدى.
 سوندىقتان، بىز الفاۋىت تارتىپكە سالىپ (بىرىنشى جولدىڭ
 بىرىنشى دىبىسىن نەگىزگە الپ) شىعاردىق. خالىق اندەرىنىڭ
 قاي بىرىن الساق تا تۇلىۋ اغىزى، تارىخى بار ءارى خالىقتىق
 قاسىيەتى بويىنشا كوپ ۋارىيانتتى. بىز خالىق اراسىنا ەڭ كوپ
 تارالغان بىر نەمەسە بىرنەشە ۋارىيانتتىن نەگىز ەتتىك. سونىمەن
 بىرگە مۇمكىندىگىنشە ەڭ بايىرىقى نۇسقاسىن الۋدى ولشەم
 ەتتىك. ال، قارا ولەڭدەرگە دە وسى ءۇردىستى ۇستاندىق،
 نەگىزىنەن خالىقتىق سىپات العان تۇندىلاردى بەردىك. قالعان
 پىكىردى وقىرمان ءوز قولدارىنا العان سول ايتار دەپ وسى
 بويىنشا باستۇعا كەلىستىك.

شىنجياڭ خالىق باسپاسى
 2008 - جىل، شىلدە

مازمۇنى

1	تاۋ ولەڭ
14	توي باستار
29	امان ولەڭ
79	سىڭسۇ ولەڭ
104	عاشىقتىق - نىتىزارلىق ولەڭدەر
328	قوشتاسۇ ولەڭ
380	ءان بولپ ايتىلىپ جۇرگەن قارا ولەڭدەر
433	سىلاسۇ ولەڭ
438	ونەر ولەڭ
448	ورمان ولەڭ
455	قارا ولەڭدەر
462	جۇپتۇر ولەڭ
469	اياقتاۋ ولەڭ
475	قالادا دا قارا ولەڭ

تاۋ ولەك

التاي تاۋ تامام تاۋدىڭ اعاسى ەكەن،
مارقاقول قۇيىپ قويغان ساباسى ەكەن.
سىرلى اياق، سىرلى پىسپەك دەگەندەيىن،
جايقالعان جلعاسىندا قوعاسى ەكەن.

التاي تاۋ ساۋىرمەنەن تەك تۇرادى،
جارسىپ تار كىمگە جەك تۇرادى.
تۇعان جەر تىم سۈيىكتى كورىنەسەك،
كوكسۇن تاۋ مەن قالدىم دەپ ۇمتىلادى.

التاي تاۋ، ساۋىر تاۋ مەن بۇلبۇل قاققان،
قوجامجار مەكەن ەتىپ بەلگى تاققان.
دۇنيەدە مۇنداي كوركەم جەر بولمايدى،
كۈدەسىن بۇراپ - بۇراپ وتقا جاققان.

تيانشان، قار جامىلعان اسقار باسەن،
مەكەندەپ قىران ءسۈزىپ ءزاۋ جارتاسەن.
شىڭشىندا مىڭنان ءورىپ ارقار، كىمك،
مەكەندەپ ءوسىپ - ونگەن ساي - سالاسەن.

اقشا بۇلت اسپانىندا قالماقتايدى،
مەكەندەپ جۇرگەن كوپتەن تىانشاندى.
كوسىلگەن القايتى كەك سالاسەن،
مال جاتسا جىل ون ەكى اي تارقىپايدى.

تيانشان ارداقتى جەر اسىل ملعان،
كورىنەر اق كۆمىس تاسىك ملعان.
سۇنىڭ بال، *شوبىك *دارى، تاسىك گاۋھار،
قوينىڭدا كوپ قازىنا اشلىملعان.

جاتقانداي بايلىق كەرنەپ اسقار بەلىن،
كوز جىبەرسەك تىانشان كەك كۆلەمىن.
مالشىلار تىانشاننان *ان شىرقايدى،
ساپىرىپ سارى قىمىز جايلاۋ *سانىن.

نەتكەن اسەم دەسەڭىز كۆكتەكشەنى،
كورسەڭىز تەڭمەيسىز كوپ تەكشەنى.
كوك تىرەۋى قاراۋىل شوقىسى بار،
باتىرلار مەكەن ەتىپ، وتىپەپ پە ەدى.

توبەسى ات شاپتىرىم جازىق مىداي،
ارالاس بۇعى - مارال جاتىر سىماي.
جازدا بارىپ كورسەڭىز اسىرەسە،
قايتىپ كەتكىك كەلمەيدى، كۆڭلىك قىماي.

بولعاندا كۈن مەن ايعا ورتاق بەلگى،
اتالغان «اتىڭىڭىز» اتى ەجەلگى.
تۇعان جەر - اتا مەكەن اتىڭىڭىز،
جاس قانى كىندىگىمنىڭ تامعان جەرى.

ارىنداپ تەكەس سۆى جىلعاڭدى ۇرعان،
تيانشان توسىڭدە تۇر الاۋلاعان.
السىپ زەڭگىر كۆكپەن الاۋ توبەك،
شىعىستان قول بۇلعايدى الس داۋان.

قاباننىڭ تاۋى تولعان تازا بۇلاق،
 اۋىلى كول جاعالاي قىلغان تۇراق.
 جاعالاي اعاشى كوپ چاپىرلى،
 جايقالىپ جەر مەن سۇدى تۇرسا قورعاپ.

بىر تاۋ بار سونان بەرى الك جايلاعان،
 كىم كورىپ مۇنان بۇرىن ابىلاعان.
 سونداي تاۋ ءوزىم تۇپ كورگەنم جوق،
 سوناسى قىستىگۇنى ايعايلاعان.

بىر تاۋ بار سونان بەرى قىزىلداعان،
 سوندا بار قىزىل قورا بۇزىلماعان.
 سونداي تاۋ ءوزىم تۇپ كورگەنم جوق،
 ماساسى قىستىگۇنى نىڭداعان.

بىر تاۋ بار ونان بەرى اقكۇنگەيتى،
 ۋىشلىك وسى تاۋدىڭ بەرگى بەتى.
 قۇنانجال، ايعىر جالمەن و دا ۇشتاسقان،
 كورىنگەن قارا ەرتىستەن ەلدىڭ شەتى.

بىر تاۋ بار ونان بەرى بايانجۇرەك،
 جارالعان دارا بولپ جەرى بولەك.
 بۇل تاۋدى مەركىت ەلى مەكەندەگەن،
 جاز جايلاپ، قىستا قىستاپ جۇرسە كەرەك.

التايدان جەل سوعادى نىزىرىقتاپ،
 الامىن ولەڭىمەن قىز قۇرىقتاپ.
 كورە الماي كوپتەن بەرى ءجۇرۋشى ەدىم،
 ۇستاينىن اق بىلەكتەن ءسىزدى مىقتاپ.

التاي، ساۋىر، بىرىستى قۇتتى مەكەن،
سامالنىڭدى سارى جون ايتسام با ەكەن.
سارى قىممىزىن ساۋىردىڭ انگە قوسىپ،
ەل اقىنى بۇرىنقى ايتقان ەكەن.

الا تاۋدىڭ باسىندا قايراق جاتىر،
اۋىل مالىن جايلاۋعا ايداپ جاتىر.
كۈندىز – ءۇنى قاسىڭنان شىقپاس ەدىم،
قۇ ترشىلىك قولىمدى بايلاپ جاتىر.

اسىپ تۇعان وزگەدەن اسىل حانىشا،
قۇت جىلقىمدى اق تاۋدان اسىرعانىشا.
قۇزىرىڭنىڭ بارىندا قۇداي جايقا،
اق ءجۈزىڭدى قارا جەر جاسىرعانىشا.

اجارىڭنان اينالدىم التىن سارى،
جاز بولسا دا كەتپەيدى تاۋدىڭ قارى.
سەن السىقا كەتكەندە سەنەر بولساڭ،
تاماعىمنان وتپەيدى جالعىز تارى.

ءار تاۋدىڭ وزىنە ءتان قىياسى بار،
قىيانىڭ ءشوبىن شاپسا مياسى بار.
ولەڭدى ايت دەگەندە بوگەلمەيمىن،
جەل ءسوزدىڭ كومەيمىدە ۇياسى بار.

ءار قىس سايىن قۇم قىستاپ، تاۋ جايلايمىن،
تايمىم جورعا بولسىن دەپ شاۋجايلايمىن.
اقىندىقپەن ولەڭدى مەن ايتپايمىن،
قويىغا كۈزەت بولسىن دەپ ايعايلايمىن.

باسىندا قارا تاۋدىڭ قاق تۇرمايدى،
جىگىتى شالسا قىرسىق باق تۇرمايدى.
باسىڭدا باقت، بايلىق تۇرغان شاقتا،
الدىڭا اركىمدەر كەپ تاقسىرلايدى.

باسىنان قارا تاۋدىڭ مۇنار تۈسەر،
نوسەردەن تۇنغان قاقتى قۇلان شەر.
سىلتاۋلاپ قىزدى اۋىلغا ءجىي كەلىپ،
كۈلىمدەپ سەرى جىگىت اتتان تۈسەر.

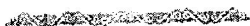
باسىڭ بىيىك الا تاۋ قارىڭ كەتپەس،
اق جۈزىنەن سۇلۋدىڭ ءارى كەتپەس.
سەن ەسىمە تۈسكەندە، بەۋ، قاراعىم،
تاماعىمنان ءبىر ءنۇيسىر تارى دا وتپەس.

5

باسىندا تارباغاتاي توشالا - دى،
ۋىسىم توشالادان بوسامادى.
دوسىم دەپ كەي جامانغا قول ۋىسىنساڭ،
جانىڭدى كەۋدەڭدەگى قوسا الادى.

باسىندا بىيىك شىڭنىڭ ۇلارى بار،
ويىغا جاڭبىر، ال تاۋغا جاۋادى قار.
جاقسىغا جايدى بىلەر ءبىر ءسوز ايتساڭ،
جانىڭدى جاي تاپتىرار جاۋابى بار.

باسىنان قارا تاۋدىڭ قاراي جاتتىم،
بەلىمە ايدارىمدى وراي جاتتىم.
كەتكەندە اۋىلىڭ بىس، دەرەگىڭدى،
جول توسىپ جولاۋشىدان سۇراي جاتتىم.

باسىڭ بىيىك الا تاۋ تاقىياداي،
شالەننىڭدى قىز، جىگىت چاپىرادى - اي.
ورالغىنىڭ بارىندا وينا دا كۈل،
ئوتىپ جالەان بارادى قاپيادا - اي.

بارەان جۇرت الا تاۋدى بىيىك دەيدى،
تۇرادى بۇلىتقا باسى ئىيىپ دەيدى.
جىگىتنىڭ شىقپاسا اتى ەش نارسەدەن،
شعارار تۇعان جەرىن ئسۈيىپ دەيدى.

باسىنان الا تاۋدىڭ اسا المادىم،
جايقالتىپ چاپىراعىن باسا المادىم.
وسەكتىڭ قارمىعىنا بىلىنەر دەپ،
اتىڭدى ولەڭمە قوسا المادىم.

باسىنان قارا تاۋدىڭ قۇدىم ارقار،
اققان سۇ جوعارىدان تومەن سارقار.
بىر كورىپ دىدارىڭا بولىدىم قۇمار،
قۇمارىم قۇشىپ ئسۈيىپ قاشان تارقار.

باسىندا قارا تاۋدىڭ مۇنارى - اي كوپ،
جاراسار ساماۋرىغا شىنى - شاپىنەك.
سەن ملەان، مەن دە سلەان جاراسامىن،
ايتىسىن ەل تاتۇ - تاتتى جۇرسىن - اي دەپ.

تاۋغا شىعۇ ەڭ جاقسى ئسىم ەندى،
تاۋغا شىقسام تاسىيدى كۇشىم ەندى.
بەسىك ەتىپ بىيىگىن قالغىپ كەتسەم،
قۇربى - قۇرداس بىرگە وسكەن تۇسىمە ەندى.

باسىندا قارا تاۋدىڭ قارى بار ما،
 ۋيىڭدە قارا الامان تارى بار ما.
 ولەڭمەن جەڭگەنمىدى نەگە ۋىقپايسىڭ،
 بەتىڭنىڭ الاقانداي ارى بار ما.

باسىندا قارا تاۋدىڭ قاق تۇرمايدى،
 جاقسى قىز نەدەگەنگە تاپتىرمايدى.
 تۇسىنان قىزدى اۋىلدىڭ ءان شىرقاسام،
 تىرجىڭداپ كەمپىر - شالى جاقىتىرمايدى.

باسىندا قارا تاۋدىڭ قار بورايدى،
 باسىنا كەرىم جىگىت سالدە ورايدى.
 سالدەسىن ءبىر ورالمان قايتا ورايدى،
 باسىنا ول شىركىنىنىڭ كىم قارايدى.

باسىنان قارا تاۋدىڭ قارساق جۈرەر،
 جولسىنان جامان جىگىت جاڭساق جۈرەر.
 جىگىتتىڭ العان جارى جاقسى بولسا،
 كورگەنشە ءبىرىن - ءبىرى اڭساپ جۈرەر.

باسىنان قارا تاۋدىڭ اسىپ كەلدىم،
 جايقالتىپ جاپىراعىن باسىپ كەلدىم.
 سۈيىكتى سۈيگەن ساۋلەم بولعانى ءۇشىن،
 دارىياداي جالعىز ءوزىم تاسىپ كەلدىم.

باسىنان قارا تاۋدىڭ قار بورالان،
 سول تاۋدان دارىيا تاسىپ، سۇ تارالان.
 سۇلۇ قىز، سەرى جىگىت ءبارى سوندا،
 دارىيغا - اي، نەگە كەلدىم سول ارادان.

بيك تاۋدىڭ باسنان بۇلت اينالسىن،
جانىڭ شىعپ بارا ما، كوز بايلانسىن.
ەكى جاستىڭ تىلەۋىن بەرسە تىلدىر،
اسپانداى اي، بۇلتتان شىقپاي قالسىن.

بيك تاۋدىڭ باسندا ءبىر توپ شىنار،
كوپتەن بەرى وزىڭە بولدىم قۇمار.
جاتسام - تۇرسام ويىمنان ءبىر شىقپايسىڭ،
قۇمارلانغان كوڭىلىم قاشان تىنار.

بۇل قىمىز تاۋدا اشىعان قۇلىن قىمىز،
وسىنداى شىپەسەڭىز بۇرىن قىمىز.
قىمىزدىڭ ءۇش - ءتورت كەسە جەلىگىمەن،
جەل ءسوزبەن كەلىپ وتىر ۇرىنقىمىز.

بەلدەۋدەن ۇزاتىلعان بەستى قىمىز،
ەڭكەيتكەن ەگەسكەندى ەستى قىمىز.
شىتەگى س پەن شاك، داتتىڭ ءبارىن،
سەمسەردەي سەرتكە سوققان كەستى قىمىز.

جازى سالقىن التايدىڭ قىسى قىراۋ،
اققان وزەن سىلدىرار بەينە جىراۋ.
التىباقان تەبەتتىن قىز - بوزبالا،
جايلانمىز ايدىن كول، مىنە، مىناۋ.

كەش بولسا گۇمبىرلەتىپ سابا ءپىسىپ،
تاراسا ساۋمال ءيىسى دالاعا ۇشىپ.
قالقىعان قارامايى اق قىمىزدىڭ،
باستەسەك ساسكە سايىن ساناپ ءشىپ.

